

Duurzaam beter voor later

Meer en meer mensen en organisaties zien in dat ze duurzamer moeten leven. Maar dat is helaas nog steeds een minderheid. Daarom zijn er mensen nodig die de anderen wakker schudden, die anderen opjutten. Marjan Minnesma, directeur van Urgenda, is zo iemand. Al twee jaar op rij mag ze zich de meest invloedrijke duurzame Nederlander noemen volgens Trouw.

Naam:
Marjan Minnesma

Functie:
Directeur

Organisatie:
Urgenda

Website:
www.urgenda.nl

Wat betekent duurzaamheid voor jou?

'De definitie van duurzaamheid is de wereld voor onze kinderen niet slechter achterlaten dan we hem hebben aangetroffen.'

'Hoe je twee keer op rij de meeste invloedrijke duurzame Nederlander wordt? Ik denk door het niet te proberen. Ik ben daar helemaal niet mee bezig. Ik zet me al twintig jaar in voor duurzaamheid. De overtuiging dat er iets moet gebeuren heb ik al die tijd al gehad. Ik ben afgestudeerd op het klimaatverdrag en wat ik zie verontrust me. Wetenschappers hebben geleerd om niet te overdrijven in hun onderzoeken. Zo zit de wetenschap in elkaar. In rapporten zit altijd een worst case scenario, een scenario dat niet waarschijnlijk is. In de praktijk zie ik dat uit bijna alle onderzoeken de worst case scenario's werkelijkheid worden. Maar de urgentie lijkt maar niet door te dringen.

Tijdens de laatste klimaatconferentie in Doha zijn zes grote rapporten uitgekomen. Niet van de 'usual suspects' zoals Greenpeace, maar van de Wereldbank, PWC en andere gerenommeerde instellingen. Zonder uitzondering waren ze alarmerend. Ik citeer de eerste zin uit het rapport van de Wereldbank: 'I hope this report shockes us into action.' Wetenschappers zijn het er over eens dat het vrij dramatisch is als de aarde meer dan twee graden opwarmt. Dit rapport van de Wereldbank voorspelt dat we richting de 4 graden gaan. Dan wordt de aarde een heel onplezierige plek om te leven.

URGENDA

In juli 2007 is Urgenda ontstaan. Ik werkte samen met Jan Rotman al aan verschillende projecten rondom het verduurzamen van onder andere landbouw, water en bouw. Tijdens een bijeenkomst kwamen we tot de conclusie dat de urgentie van de problemen op de agenda moest komen. De Urgente Agenda, Urgenda, was geboren.

Door een groot artikel in het NRC kregen we veel aandacht. Heel veel aandacht. We hebben een visie opgesteld hoe Nederland er in 2050 uit zou moeten zien, ondersteund door een aantal icoonprojecten. Nu, vijf jaar later, is Urgenda een belangrijke speler geworden met veel invloed en impact.

Onze kracht ligt in de manier waarop wij onze visie concreet maken voor iedereen. Zo hebben wij het project 'Wij Willen Zon' opgezet. Toen er subsidie op zonnepanelen kwam, ging de vraag omhoog. Toen de subsidie op was, zakte het weer in. Logische conclusie: geld is een issue. We hebben onze contacten in China toen gevraagd hoeveel zonnepanelen we in zouden moeten kopen om zonder de subsidie toch die korting te kunnen geven. Het antwoord was 50.000 zonnepanelen. We hadden in no time duizenden consumenten zo ver dat ze deze panelen wilden afnemen. Het enige dat er nodig was, was een overbruggingskrediet voor de periode dat de panelen op de boot lagen. Ze moesten betaald worden in China, en onze afnemers zouden ze pas betalen bij de aflevering in Nederland. Ondanks het feit dat alle 50.000 panelen al verkocht waren, wilde geen enkele bank dit voor ons regelen. Toen hebben we het zelf maar gedaan. We hebben met de Chinezen kunnen afspreken dat wij iets later zouden betalen en we hebben de afnemers in Nederland een korting gegeven als ze wat eerder wilden betalen. Dat werkte perfect. En zo doen we het nu nog.

SUBSIDIES

Dit is onze manier van werken. Wij laten zien dat we het zelf kunnen als samenwerkende consumenten. Ik ben dan ook geen

fan van subsidies. Bij zonnepanelen is dat helemaal niet nodig. Het is economisch al rendabel om over te stappen. Subsidies zijn nodig om opstartende initiatieven over een hobbel heen te krijgen, maar niet structureel. Wat overheden beter kunnen doen, is ondersteuning geven in aangepaste regelgeving, of garantstellingen. Maak het gemakkelijker om windenergie op te wekken, wees duidelijk over het verstoken van biomassa, dat soort dingen. We zijn nu bezig met een groot project om huizen energieneutraal te maken. We willen naar een Nederland toe waarin huizen in hun eigen energiebehoefte voorzien. Je denkt dan niet alleen aan zonne-energie, maar ook aan wind- of bodemwarmte. Belangrijk daarbij is dat we mensen ontzorgen en ze helpen met de financiering. Ikzelf woon in een oude boerderij. Ik ben ook hard op weg om mijn woning energieneutraal te maken. Geloof me, dat is bij een boerderij niet gemakkelijk. Maar als het mij lukt, dan kan iedereen het.

We laten al zien dat duurzaam leven kan en dat het geen extra geld hoeft te kosten. Sterker nog, het levert geld op. Dit bewustzijn moet doordringen bij de grote massa. We organiseren jaarlijks de Dag van de Duurzaamheid. Op die dag willen we dat iedereen zijn duurzame acties laat zien. Alle organisaties en consumenten worden uitgenodigd om hieraan mee te doen. We hebben dit bewust losgekoppeld van Urgenda, zodat iedereen mee kan doen. We hopen dat de boodschap steeds beter doordringt, dat de urgentie duidelijk wordt.

DE STAAT VOOR DE RECHTER

Dat besef van urgentie missen we ook bij de overheid. We raken steeds verder achterop als het gaat om duurzaamheid. Daarom hebben we actie ondernomen; we hebben de Staat aangeklaagd. De Staat heeft de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat haar burgers veilig kunnen leven. En wij vinden dat ze die verantwoordelijkheid niet genoeg nemen. Het is geen vechtrechtszaak, we willen geen schadevergoeding. We willen dat de rechter uitspreekt dat het daadwerkelijk een verantwoordelijkheid van de overheid is om voor onze duurzame veiligheid en gezondheid te zorgen.

180 landen zijn het er over eens dat de aarde niet meer dan 2 graden mag opwarmen. Maar dan moeten ze wel 40% CO₂ reduceren voor 2020. Dat gaan we op deze manier niet halen. De rechter moet nu bepalen of de overheid onrechtmatig handelt als ze be-

wust afsturen op het verder opwarmen van de aarde. Wij weten wel dat we gelijk hebben, de vraag is alleen of een rechter het aandurft om dit uit te spreken. Hij kan zich er gemakkelijk vanaf maken door ons niet-ontvankelijk te verklaren. Maar als er een groot gifschandaal is, moet de overheid ook ingrijpen. Dus waarom nu niet?

De consequenties zijn veel groter. Vorig jaar is de graanoogst in Amerika mislukt, waardoor de graanprijzen omhoog schoten. Het jaar ervoor in Rusland. Als dat een keer tegelijk gebeurt in die twee landen, hebben we een probleem. Wij redden het nog wel in het rijke Nederland, maar als je al 80% van je inkomen aan voedsel uit moet geven kun je dat niet betalen. Maar ook in Nederland zijn er consequenties. De weersextremen raken ook ons. Ik weet dat er nu al mensen zijn die onrustig slapen als er noorderstorm

en springvloed op komst is. En dat zal alleen maar erger worden.

HET TIJ KEREN

Het zijn allemaal onheilstijdingen, maar we kunnen er iets aan doen. Om te beginnen de urgentie inzien. We kunnen niet meer negeren dat we iets verkeerd doen. We moeten ons gedragspatroon veranderen en dat is moeilijk. Consumenten en bedrijven kunnen heel eenvoudig beginnen door energie te gaan besparen. Je kunt het duurzaam inkopen, maar je kunt het nu ook al rendabel zelf opwekken. Kijk als bedrijf ook naar je processen. Zorg ervoor dat je producten circulair worden geproduceerd. Dus dat je ze na gebruik weer kunt ontmantelen in losse grondstoffen. Dit vraagt om een andere manier van ontwerpen. Grondstoffen worden alleen maar duurder, dus dit is ook een eco-

nomisch verstandige stap. Denk thuis eens na over je energieverbruik. Een standby killer bespaart 10 – 20% energie. Koop alleen zuinige apparaten. Denk eens na over zonnepanelen. De terugverdientijd wordt steeds korter, je kunt je investering nu al binnen 7 jaar terugverdienen. Kijk ook eens naar je voedselgebruik. Hoeveel gooi je weg? En koop je spullen uit de regio, of van ver weg? Eet eens één of twee dagen per week geen vlees en koop biologische producten. Maak zelf een klein moestuintje, dat kan al op een balkon. Het zijn hele simpele stappen die je zelf kunt zetten.

We kunnen het tij zeker keren, maar we moeten wel gaan versnellen. Met dit tempo redden we het niet. Het kan, maar dan moeten we de urgentie inzien en daadwerkelijk stappen gaan ondernemen.' ■

